

BERGARA: GERRAREN HASIERA ETA BONBARDAKETAK

1936ko gerra garaian
Bergaran izandako gertaera batzuk
batu ditugu mapa honetan.

Une latz haiek bizi izan zituztenen
lekukotasunak jasotzen dituen
ibilbidea dugu hau.

Gerrako Ahotsak
proiektuan jasotako
testigantzetan oinarritua.

Map data: ©2023 Google / Badihardugu Euskara Elkartea

testigantza eta
informazio gehiago
online mapan

1 SANTA MARINA EGUNEAN SARTU ZEN GERRA

Lekukoa: Maria Luisa Arabiourrutia

Gerraren hasiera oso ondo gogoratzen du. Santa Marina jaiak ospatzen ziren. Emakume talde bat ikusi zuten miliziano jantzita "Viva Rusia" oihukatzen.

2 SOLDADUAK HERRIAN

Lekukoa: Flora Gauba

Gerra hasi zenean, ama lau seme-alabak hartuta bere jaiotetxera abiatu zen eta milizianoekin topo egin zuten bidean. Elosutik jeisten ari ziren, Elgetarako bidean. Sasoi gogorrak bizi izan zituzten.

3 LEHENENGO BONBA LUISEN GAINEAN

Lekukoa: Edurne Laborda

Gerra sasoiaren lehenengo bonba Artekalean jausi zen. Kalearen ertzean eserita egoten zen Luis jo zuen bete-betean eta bertan hil zen.

4 BONBAK PLAZAN

Lekukoa: Bittor Aperribai

Bergaran, bonbardaketak. Algodoneran langile batzuk hil ziren. Kamineroak eta aguazilak guardiak egiten egoten ziren, plazan, eta Leteren aita horrela hil zen, kainoikadak jota. Metraila markak duela gutxi arte egon dira Correosen.

5 NAZIONALEN ETA FALANGISTEN INDARKERIA

Lekukoa: Luis Payros

Amaren dendako erakusleihoan "Txinda gutxikin gauza asko" ipintzen zuen eta falangista batzuek erakusleihoko esaldia ikusi zutenean, arratsalderako ezabatzeko edo bestela apurtu egingo zutela esan zioten amari.

6 BONBAK ETA BABESLEKUAK

Lekukoa: Edurne Laborda

Euren etxe ondoan jausi zen bonba bat, baina ez zen kristalik ere apurtu. Hala ere, ganbaran ezkutatuta zuten ikurrina bistaratu eiz zen! Bonbak botatzen zituztenen artean bergararrak ere bazirela eta senideren bat jotzeko beldur zirela dio.

7 PARRA TABERNAKO BABESLEKUA

Lekukoa: Gloria Agirrebeña

Parrako berri bazuen amak, ezagutzen zituen sotoak. Han ezkututzen ziren gerra garaian. Bost mutil eta bi neska ziren. Batzuk soldadu egon ziren. Ignacio anaia Afrikan ere egon zen.

8 EHUNGINTZAKO LANTEGIAK ZABALIK GERRA GARAIAN

Lekukoa: Inazio Madinabeitia

Gerra garaian bonbak bota zituzten plazan, eta Algodoneran ere bai. Nazionalak zeuden Bergaran. Anaia ikusmen txarra zeukalako libratu zen gerrara joatetik.

9 ANGIOZARREKO APAIZA FUSILATUA

Lekukoa: Mikel Okina

Tropak sartu zirenean, kasinoa sakeatu zuten, eta gauzak plazan erre zituzten. Milizianoek Antzuolako sakristaia kartzelatik atera eta hil egin zuten; asturiarrak izan ote ziren. Labaderoan bota zuten gorpua, eta mutikoak ikustera joan ziren.

testigantzak entzun

